

PTAKI

Parku Krajobrazowego "Dolina Baryczy"

POTRZESZCZ

Fot. L.Matacz

Pokarm: drobne ziarna - zazwyczaj traw, także chwastów, owady i ich larwy.

Waga:
40 g – 60 g

Rozpiętość skrzydeł:
25 cm – 33 cm

Ilość jaj:
4 - 5 sztuk

Okres wysiadywania jaj:
12- 14 dni

Najlepszy czas do obserwacji:
Wiosna, zima (na zachodzie kraju)

Fot. L.Matacz

„Poglądy autorów i treści zawarte w publikacji nie zawsze odzwierciedlają stanowisko WFOŚiGW we Wrocławiu”

Publikacja dofinansowana ze środków
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu

Dolnośląski Zespół Parków
Krajobrazowych
ul. Puszczykowska 10,
50-559 Wrocław
www.dzpk.pl
Wrocław 2017

Gdy pisklęta osiągną wiek 10 dni, opuszczają gniazdo, jednak pozostają w niewielkiej (do kilku metrów) odległości, gdzie ukryte czekają na karmienie, przywołując cichym głosem. W tym czasie potrzyszcz całkowicie przestawia się z pokarmu roślinnego na zwierzęcy, gdyż młode wymagają wysokoenergetycznego jedzenia jakim są owady. Dostarczanie pokarmu przez samicę także odbywa się na piechotę, bardzo rzadko czyni to samiec. Potrzyszcz są poligamiczne – jeden samiec ma kilka partnerek, a gniazda (w jednym rewirze) zakładane są blisko siebie, nawet w odległości kilku metrów. Najłatwiej dostrzec samca, gdy siedzi na wystającej gałązce krzewu, lub sztachecie płotu śpiewem przywabiając samice albo broniąc swego terytorium.

Ciekawostki:

Jeżeli warunki są sprzyjające, samica może wyprowadzić dwa lęgi w ciągu roku.

Najdłużej żyjący osobnik osiągnął wiek ponad 10 lat.

Śpiewa wydając krótkie, powtarzalne charakterystyczne dźwięki przypominające trzeszczenie.

W menu wybiera ziarna mączyste, stroniąc raczej od nasion oleistych.

Mimo masywnego dzioba potrafi zjadać nawet drobne ziarna maku lub wiesiołka.

Podczas wędrówek waga samca może osiągać ponad 46 g.

Śpiewającego samca można usłyszeć od kwietnia do połowy lipca.

Lęgi są najlepsze, gdy wiosna jest ciepła i sucha.

Ponad połowa dorosłych ptaków powraca co roku do swojego rewiru lęgowego.

Potrzeszcz (*Emberiza calandra*)
Corn bunting, Bruant proyer, Grauammer

Należy do rodziny trznadłowatych (*Emberizidae*). Uprzednio stosowana nazwa pochodziła od łacińskiego „miliun” – czyli proso. Związane było to z chętnie zjadaniem przez tego ptaka pożywieniem – ziarnami prosa, które dawniej było często uprawiane. Z kolei drugi człon nazwy gatunkowej pochodzi od słowa „kalandros”, oznaczającego w języku greckim skowronka. Jest trochę większy od znanego wszystkim wróbla – długość jego ciała dochodzi do 18 cm. Zarówno samce jak i samice mają takie samo ubarwienie, co czyni je wyjątkowymi w rodzinie trznadłowatych. Upierzenie ma barwy brązowoszarej, z wyraźnymi kreskami na piersi, stopniowo rzednącymi i zanikającymi w kierunku brzucha. Spód ciała ma jaśniejszy. Samiec jest większy i cięższy od samicy. Dziób z różowawą żuchwą ma masywny, co pozwala mu rozłupywać twardsze nasiona jak słonecznik czy owies. W naszym kraju występuje nielicznie jako lęgowy na nizinnych terenach rolnych.

Najwięcej osobników napotyka się na zachodzie kraju oraz w części środkowej. W części zachodniej (o łagodniejszym klimacie) zimuje regularnie. Najlepiej się czuje na urozmaiconym obszarze zagospodarowanym rolniczo, z ugorami i miedzami, bardzo rzadko napotkamy go w lasach lub w górach. Gniazdo na ziemi zakłada samica – przemyślnie je ukrywając w kępie traw lub upraw łąkowych czy też

Fot. P.Sendecki

polowych niskich roślin (koniczyna, ziemniaki). Jest tak schowane, że bardzo trudno je odnaleźć. Zbieranie materiału odbywa się również „po cichu”, na piechotę. Samica przynosi materiał – korzonki, gałązki, suche źdźbła traw - ukrywając się przy tym wśród roślinności. Wnętrze gniazda wyściela suchymi liśćmi traw oraz włosiem ssaków. Potrzeszcz sezon lęgowy rozpoczyna na początku kwietnia, trwa on do połowy lipca. Jaja o wymiarach 24 mm na 17 mm, w ilości 4 do 5 sztuk, o ciemno nakrapianych skorupkach wysiaduje wyłącznie samica przez około dwa tygodnie.

Fot. L. Matacz

Fot. L. Matacz